

Sahibi ve Umum Negriyat Müdürü
hakki tarık us
Başlığı yer:
VAKFI MATBAASI
Ankara caddesi VAKFI Yurdu

15
SONTEŞRİN 1942
PAZAR
Numara: 1149 Sene: 4
Tel: 23872 Posta kutusu: 23

Bu Akşam

Hükümet Kararlarından
Lonra Sosyal Tablo

Yazar: SADRİ ERTEM

HARP içinde olan, yahut harbin tesiri altında olan, hiç olmazsa bu harp ateşinin hudutları içine girmemesi için tedbirler alan, istiklal davasına gönül vermiş olan devletler için de harp maliyesini, tanzim ve nasyat şartları üzerinde içtimai adalet kaidelerini tatbik etmek bir zaruret halini alır.

Harp hali veya tesiri ortaya istihsal edilen maddelerden ziyade tedbiye vasıtası çıkarılır. Birçok iç ve dış sebepler sulu zamanlardaki mülki muvazenevi bozar. Harp zamanında veya harbin tesiri kendini hissettirdiği zamanda istihsal edilen maddelerin miktarı bir taraftan azalır, bir kısmı kuvvetler, çalışamaz olur, bir kısmı esya istihsal edilemez olur, bir kısmı esya da gelemez olur. Yahut da istihsal edilen maddeler çabuk istihlak edilir ki tedbiye vasıtaları ile istihsal edilmiş mallar arasında nisbetsizlik derhal göze carpar.

Bu hadise enflasyon denilen para m. çoğalması, esyanın azalması, yahut para miktarı ile mülkenasip olmasındır. Bu arada stokçuların da faaliyet başlar, esya miktarı azaldıkça azalır, "nedret", kendini hissettirir. Bu hal ister suni, ister tabii olsun harp eden ve harp tesiri içinde olan bir mülkekte bunlara göre bulması bir zaruret halini alır. İktisadi ve mali muvazenevi tesisi için hükümetler şu dört tedbir alır.

- I — Vergiler,
- II — İstikraz ve cebri istikraz,
- III — İstihsalı artırma,
- IV — İstihlakı tahdit.

Türkiye harp karşısında bu tedbirleri parça parça tatbik etmiştir. Şükrü Saracoğlu hükümeti yeni beyannamesi ile istihsalı teşvik eden kararlarından sonra (çünkü Şükrü Saracoğlu hükümeti iktidar mevkil ne geldiği andan itibaren istihsalı teşvik eden, müstahsilî himaye eden kararlar almıştır. Meselâ hükümetçe satın alınacak buğdayların fiyatlarının yükseltilmesi, bazı maddelerin serbest bırakılması buna bir misaldir.) Bu defa da enflasyonu karşılamak için tedbirler aldı. Bu tedbirlerin en mühimmi varlık vergisidir. Varlık vergisi 700 milyona yaklaşan tedbiye vasıtalarının mik. tarımı azaltmaya, hiç olmazsa onun daha ziyade çoğaltmasına meydan vermemeye hizmet edecektir.

Bunun yanında hükümetin alacağı bazı tedbirler de enflasyona karşı yüz milyonluk bir baraj vücutte getirebilir. Bu suretle bir yıl içinde 800 milyon lira kıymetinde bir parayı tekrar hazineye çekmek imkânı elde edilecektir. 700 milyona yaklaşan tedbiye vasıtalarının dört yüz milyona indirilmenin büyük tesiri kısa bir zamanda görmek mümkün olacaktır.

Fiyatlar üzerinde hiç olmazsa yüz de kırık bir tesir kendini hissettirecektir.

Varlık vergisine tâbi olanlar ne kadar çok tedbiye bulurlarsa vatan-daşların girtlagından sıkın hayat pahalılığına o kadar darbe indirilmiş olacaktır. Varlık vergisi verenler Sosyal bir hizmet de yapmış olacaklardır.

Şükrü Saracoğlu hükümeti yalnız vergi sistemi ile iltifa etmedi. Tahdit usulünü de tuttu. miayyen miktarda maddeleri, tevzi kabiliyeti gözünde tutularak, mahdud vağandaslara dağıtmaya ve imkân nisbetinde bu hududu genişletmeye karar verdi. Tatbik kabiliyeti, adalet ve emni-

Berlinde askeri kaynak'ardan bildiril'ğine göre

Alman tankla- rı Tunusa vardı Cezayir ve Fasa mütemadiyen Amerikan kıtaları çıkarılıyor

İtalyanlarla Korsikadaki Fransız garnizonu arasında müsademeler oluyor

Berlin, 15 (A.A.) — Askeri kaynaklardan bildirildiğine göre, ilk Alman uçak ve tank teşkili Tunusa varmıştır.

Londra, 15 (A.A.) — Röyterin Şimali Afrikadaki Amerikan unanı karargâhı nezdindeki muhabiri bildiriyor:

Cezayir, Oran ve Kazablanka gemilerden asker çıkarılması ve üzülm

getiren vapurların boşaltılması, sür-utlendirilmektedir.

Londra 15 (Radyo 15,15) — Gelen haberlere göre Korsikaya çıkan İtalyan askerleriyle Korsikadaki Fransız garnizonu arasında çarpışmalar olmaktadır.

Cezayir halkı da mevcudu 200 il-bulan İtalyan müstahsil komisyonu-azası ve memurları gemiye bindiril-

ken nümayiş yapmışlardır. Azalar Amerikan kuvvetlerinin himayesi sayesinde salimen gemiye binebilmişlerdir.

Tulon, 15 (A.A.) — Tulon'da sükkun hüküm sürmektedir. Harp gemileri mürettebatının gemilerden dışarı çık-masına müsaade edilmemektedir. Fi-lio komutanı Amiral La Bordonun ra-isliğinde yapılan bir toplantıda bü-tün Amiraller ve deniz subayları dev-let reisi mareşal Petene sadakat ya-mını etmişlerdir.

Libyada batıya doğru çekilen Mihver kuvvetleri Derneyi geçti

Kahire, 15 (A.A.) — İngiliz orta şark tebliği:

Sekizinci ordu dün düşmanı Ti-nimi'ye kadar takip etmiştir. Orta büyüklükte ve ağır bomba uçak-ları 14 santeşrin günü ve gecesi Bingaziye hücum etmişlerdir. Bom-bacı av uçakları Gazala'nın batı-sında ricat halinde bu'unan düş-man kollarına hücum etmiştir.

Dün çoğu şimal istikametinde uçan 7 Mihver uçağı Tunus ile Sicilya arasında düşürülmüştür. Alçaktan uçan iki motorlu av u-çaklarımız Tunus'a hücum etmiş-lerdir.

Bu hareketlere iştirak eden u-

çaklarımızdan ikisi dönmemiştir.

Londra, 15 (A.A.) — Kahire-de alınan fakat henüz şimdide ka-dar teyit edilmeyen haberlere gö-re, batıya doğru çekilmiş olan Al-man kuvvetleri şimdi Derneyi ge-çmişlerdir.

Kahire, 15 (A.A.) — Kahire radyosunun cumartesi akşamı bil-dirdiğine göre Mihver kuvvetle-ri, Derne'deki malmemesini yak-maktadır. Rommel'in kilil kuv-vetleri, Sirene'de bombalanmıştır. Münferit surette pusu kurmuş o-lan toplar ve seçkin piyade grup-ları, Rommel'in ricatını beyhude yere kapatmaya çalışmaktadır.

Amerika Harbiye Müşezarının beyanahı : Amerikan seferi kuvvetleri Harbi nihayet kazanılacağı yere

Alman
toprağına
götürecekler

Nevyork, 15 (A.A.) — Harbiye müsteşarı Robert Patterson, Fransız Şimali Afrikasındaki müttefik kuv-vetler harekâtının 3 hedef güttüğünü söylemiştir.

Bu üç hedef, Alman - İtalyan kuv-vetleri ile Vişî hükümet kuvvetlerine hücum ederek bunları karada ve ha-vada savaşa mecbur bırakmakta mihverin uçak ve asker göndermek-te olduğu Tunusu işgal eylemek ve nihayet Akdenizin askeri kontrolünü ele geçirerek bu suretle Mısır ve Ortasarkı doğru işe ve levazım gönderme yollarını kısaltmak.

Patterson, sözlerine şöyle devam etmiştir:

Tunus, İtalyadan ve Sicilyadan çok uzakta değildir. Bu bölgelerin hepsi müttefik hafif bomba uçakları ile ağır av uçaklarının uçuş menzili dahilindedir.

Şimali Afrikada işe başlayan Ame-rikan seferi kuvvetleri harbi nihanet kazanılacağı yere, Alman topra-ğına götüreceklerdir.

Fransanın Akdeniz kıyıları Minver silâhlarının himayesi altına alındı

Berlin, 15 (A.A.) — D. N. B. nin bildirdiğine göre, cenup Fran-sanın Akdeniz kıyısındaki strate-jik ehemmiyetli bütün noktalar şimdi, Alman ve İtalyan silâhla-rının himayesi altında bulunmak-tadır. İşgal altında bulunmayan Fransadan geçiş hadisesiz cereyan etmiş tahminlerden çok süratle başarılmıştır. Ticari hayat her-yerde normal seyrini takip et-mektedir.

Marsilya, 15 (A.A.) — Dün sa-bahtahberi, anavatan Fransası ile Fransız şimal Afrikası arasında muhabere mevcut değildir.

Şeker satışları hakkında Başve- kâletin tebliği

Toz şekerin toptan kilosu 480, kesme şekerin toptan kilosu 500 kuruş olarak tesbit edildi

Belediyeler bu zamlara göre şeker fiyatlarını yeniden tesbit ve ilan edecekler

Ankara, 15 (A.A.) — Başvekâletten tebliğ edilmiştir:

1 — 1942 şeker kampanyası için pancar fiyatlarına ilâveten ki-loda 2 kuruş zam yapıldığı gibi Türkiye şeker fabrikaları anonim şirketinin 1942 kampanyasında tafirikalara teslim edilen ve edilecek olan pancarın yüzde 1 ine kadar müstahsil'e prim olarak şeker vermesi tensip edilmiştir.

2 — 403 sayılı kararla 16-11-42 pazartesi sabahından itibaren şeker satış serbest bırakılmış ve 400 sayılı kararla da bu tarihten itibaren fabrikalarda şekerin toptan fiyatı, ambalaj masrafları haric, kristal kilosu 480 kuruş ve küp kilosu 500 kuruş olarak tes-bit edilmiştir.

Şeker fiyatlarındaki bu artırıma 399 sayılı karara müsteniden ve-

riilen şeker beyannameleri ve beyanname vermeyenlerle mevcut-larını noksan bildirenler nezdin-de beyanname harici tesbit edil-en şekerlere mütceallik zabıt va-rakaları muhteviyatına da şamil-dir.

3 — Sâbit gelirlerle yapılacak tevziatla lüzumuna göre ıera ve-killeri heyetinece tayin edilecek sair ihtiyaçların karşılanmasına tahsis olunacak şekerlerin fiyatla-rı fabrikalarda kristal 120 ve küp 140 kuruştur. Bu maddeye göre tevzi edilecek şekerin nevi-ni, stok vaziyetine göre, Türki-ye şeker fabrikaları anonim şirketi tayin edecektir.

4 — Belediyeler şeker fiyatları yaprılan bu zamma göre mahal-ll şeker fiyatlarını yeniden tesbit ve ilan eyleyeceklerdir.

Milî piyango bugün çekildi

En büyük ikramiye
Giresuna çıktı

Ankara, 15 (Hususî Muhabirimiz-den) — Milî Piyango bugün Sergi E-vinde çekildi. Bu keşidenin en büyük ikramiyesi olan yirmi bin lira Gire-suna çıktı. Kazanan numaraları bi-deriyorum:

20,000 LİRRA
377.161

10,000 LİRA KAZANANLAR
288700 139468

5000 LİRA KAZANANLAR
95283 170434 193102 373226

2000 LİRA KAZANANLAR
211796 212167 298910 346862 186049

157183 22193 77279 316277 101441

362497 29141 191338 185854 327972

291286 60257 72396 138556 190053

1000 LİRA KAZANANLAR
69563 296074 155747 245528 240484

249149 203677 74559 291366 322175

307832 323474 269791 269308 182923

300725 8876 251704 275802 300209

45100 310539 143144 12844 363106

223805 379109 398473 349509 81786

130616 238177 382145 312479 265533

16652 303674 196896 121155 45258

500 LİRA KAZANANLAR
Son dört rakamı 2181, 9775 ile nihayetlenen numaralar beşer yüz lira kazanmışlardır.

100 LİRA KAZANANLAR
Son üç rakamı 510 ile nihayetle-nen numaralar yüzler lira kazanmış-lardır.

50 LİRA KAZANANLAR
Son üç rakamı 493 ile nihayetlenen numaralar elliser lira kazanmışlar-lardır.

20 LİRA KAZANANLAR
Son üç rakamı 614, 694, 695, 196, 577 ile nihayetlenen numaralar yir-miiser lira kazanmışlardır.

10 LİRA KAZANANLAR
Son üç rakamı 11 ile nihayetlenen numaralar onar lira kazanmışlardır.

AMORTİLER
Sonları 3 — 9 ile nihayetlenen nu-maralar amorti kazanmışlardır.

Ankara at yarışları

Çifte bahsi Ceylântek
Demet kazandı

Ankara, 15 (Hususî Muhabirimiz-den telefonla) — At yarışlarının se-kizinci haftası kocuları yapıldı.

İKİNCİ KOŞU: Yılmaz birinci, Aluk ikinci geldi. Ganyan 130 kuruş verdi.

ÜÇÜNCÜ KOŞU: Ceylântek birin-ci, Tarzan ikinci, Bora üçüncü geldi. Uçar koşmadı. Ceylântekin ganyanı 170 kuruş verdi.

DÖRDÜNCÜ KOŞU: Zehrimar bir-inci, Sal ikinci, Karmen üçüncü geldi. Zehrimanın ganyanı 120 verdi.

BESİNCİ KOŞU: Demet birinci, Dandi ikinci, Komisa üçüncü geldi. Demetin ganyanı 680, plâsesi 285

kuruş. Dandinin plâsesi 205 kuruş-tur.

Çiftbahis Ceylântek — Demet 10 lira 15 kuruş verdi.

Londra denizci mahfillerine göre Fransız donanması ne yapacak?

Londra, 15 (A.A.) — Röyter Londra denizci mahfillerin fik-rine göre, Fransız filosu, hususî bir sempati beslediği için de-ğil fakat Mihver devletlerini sevmediği için müttefiklerin yanbaşına ge-lecektir.

ŞEHİRDE 24 YURDDA DÜNYADA SAAT

ŞEHİRDE:

* Dün gece Yedikulede, tramvay caddesinde 15 numaralı evden yangın çıkmış, sür'atle büyüyerek 17,13 ve nihayet 11 numaralı evler yandıktan sonra söndürülmüştür.

* Tahtakalede şekerçi Panayotluklarında kakao yağlarını 640 kuruşa satacağı yerde 1300 kuruşa satıldığından, Milli Korunma mahkemesince 3 sene hapse ve 1.000 lira para cezasına mahkûm olmuştur.

* Trakyada beklenen 15.000 ton odunun İstanbul'a getirilmesi için vagon temin edilmiştir.

* Kumkapıda oturan Şadiye adında bir kadının, üvey kızı Zarfeye'ye ve cefa ettiği mahkemece esbittir. 1 sene iki ay ağır hapse mahkûm olmuştur.

* Dün bir Reşadiye altının fiyatı 34 lira 50 kuruştu.

YURDDA:

* Başvekil Saraçoğlu dün Ankara Halkevinde Türk gazetecilerini kabul ederek muhtelif memleket meseleleri hakkında sorulan suallere cevaplar vermiştir. Bavekil, şeker meselesi etrafında demisti ki:

"Mahdûş gelirli vatandaşlara bugünkü fiyatlar üzerinden nüfus başına ayda 600 gram şeker vermek ve geriye, hükûmetin elinde kalan şekerlere yeniden bir fiyat koyarak onları serbest piyasaya arz ve bu suretle de serbest piyasaadan elde edilmesini zannettikimiz 100 milyon liralık piyasadan çekerek Merkez Bankasına yatırmak, hem Türk parasını korumak, hem icabettiği takdirde bu parayı Milli Müdafaa ihtiyaclarına tahsis etmektir."

DÜNYADA:

* Avrupadaki Japon heyetlerinin, geleri şimdiki vaziyet hakkında görüşmelerde bulunmak üzere, Berlin'de bir toplantı yapmışlardır.

* 9 gündenberi hiçbir Alman uçağının İngiliz sahillerini aşmadığı, dün Londra'da bildirilmiştir.

* Yeni Gine şarkında, büyük bir deniz muharebesinin cereyan etmekte olduğu bildirilmektedir.

* Mak Artur karagâhı, 12.000 tonrlatoluk bir Japon taşıyın Salomon adaları sularında batırıldığını bildirilmektedir.

* Salomon adaları dolaylarında, kuvvetli deniz teşkileri arasında çarpışmalar olmaktadır.

Tokyo, Amerikan filosunun yarısının tahrip edildiğini bildirmiştir.

* General Mak Artur umumî karagâhının tebliği:

Murfetli kuvvetleri Yeni Ginede yeniden ilerletmişlerdir.

Buna yolu üzerinde bulunan Nairobi dün işgal edilmiştir. Bu köyün, Bunaya mesafesi 50 kilometredir.

Parasütleri Avustralyadan getirilmiş olan Amerikan kıtaası ise cenuptan yaklaşmaktadır.

Ruzveltin Cezayir umumi valisine mesajı

Vaşington, 15 (A.A.) — Beyaz Saray, Reis Ruzveltin Cezayir umumi valisi Satele gönderdiği mesajın aşağıdaki metnini nesretmiştir:

"Modern muharebe için her türlü malzeme ile teçhiz edilmiş çok kuvvetli bir Amerikan ordusunun, mihrer kuvvetlerinin herhan gi bir hareketini önlemek için, tükenmez kaynaklarını kullanarak size yardım edeceğine, düşmanı şimal Afrikadan tamamıyla ecağına ve Fransayı menfur düşman zulmünden kurtaracağına emin olabilirsiniz."

Roberde safak attı.

"Ben müster Sprekji öldümedim!, diye pürdeşti bağrda.

Kols devam etti:

"Mister Rober çok kurnazca bir çare bulmuştu. Her arastırma yaptığını gece bir pencere açık bırakıyordu. Böylece esrarengiz ziyaretçinin şatodan uzaklaştığı hissini vermek istiyordu. (Göz ucuya mis Muryele bakarak) şatonun muayyen bir penceresinden didik didik ettiği perukayı ağaca fırlatan da gene Roberdi. Ne yazık ki perukayı satın aldığı berberin adresini söküp atmamı unuttuysun! Talihsizlik dostum! Ne yaparsın? Maamafih sen de arabaya bin! Nasıl olsa Setivort polis merkezinde önünden geçecegiz. Mister Fındley eski bir ahbabıya yeniden tanışma memnun olmaktadır."

Kols uşağı arabanın içine gecti ve arabacıya hareket emrini verdi. Muryel merdiven basamağında durdu.

Wober perşan bir vaziyette Kolsa yüzbaş Praysın ortasında oturuyordu. Gözlerinde çığınca bir korkunun ifadesini okudum.

Mahkeme Salonlarında

Üvey kızını kızgın maşa ile dağlayan kadın

Dün mahkeme tarafından 1 sene 2 ay müddetle ağır hapis cezasına mahkûm edilerek cezasını buldu

Anneçigim, anneçigim, anneçigim!

Feryadı, Kumkapıdaki bir sokak halkının her gün işitmeğe alıştığı yürek paralayıcı bir ses tir.

Gece, gündüz, günün her saatinde, birdenbire bir kız feryadı kopar, bağıırır, çağırır, ağlar, nihayet sesi gittikçe yavaşlar, ısıtılmaz olur.

Bu feryatlar, Şadiye adında bir kadının evinden gelmektedir. Bağırarak kız da, üvey kızı Zarfedir.

Şadiye Zarfeyi çok küçükken yanına almış, büyümeğe başlamıştır. Fakat nasıl büyütüş, tabii bu, bedava hizmetçilikten başka bir şey değildir.

— Kız Zarfeye, koş, bakkala.

— Pekki anneçigim.

— Zarfeyece, nerede kaldın, hınzır.

Çabuk gel, Ateş yak.

— Şimdi anneçigim.

— Yeziid kız, kırılınca ellerinle doğru dürüst bir kahve bile getiremiyorsun.

Ve akabinde şiddetli bir dayak faslı. Zarfeyiğin feryatları ayuka yükselir, fakat kimses çıkıp kendisini kurtaramaz. O artık tam manasıyla Şadiyenin esiri olmuştur. Ne arayan, ne soranı vardır. Şadiye o hiçbir korku duymadan zavallı kıza her gün Cehennem azabı çektiireceği işlerini gördürmekte ve sanki kendisine işkence etmekten zevk duymaktadır.

Nihayet kadının vicdansızlığı o, derecayı bulmuştur, ki bir gün buse, bütün aklını kaçırmış bir halde, hiç bir aklın kabul edemeyeceği bir harekette bulunmuştur.

Şadiye o gün Zarfeye bir kahve pişirmesini söylemiştir. Henüz 11 yaşında olan bir kız, kahve pişirmesini nereden bilecek.

Cezveyi almış, ateşe sürmüş, fakat ufak bir dalgınlığı yüzünden kahve kabarmış, taşmıştır. Tabii küller havaya kalkmış, Şadiye de yerinden fırlamıştır. Kadın, o kadar şiddetlenmiştir, ki ne yapacağını şaşırmış, Zarfeyi yumruk, tekme ile hayli dövdükten sonra bile hırsını yenememiştir. Bunun üzerine maşaya yapışmış, ateşe sokmuş, kızdırmağa başlamıştır.

Zavallı Zarfeye baygın bir halde yerde yatarken, annesinin (!) maşayı kızdırdığını görür görmez son kalan kuvvetiyle yerinden kalkmış, kapıya koşarak kaçmak istemiştir. Lakin Şadiye buna mani olmuş, kendisini bir sille ile yere yığıktan sonra kapıyı kapatmış; kırkırmızı bir hale gelen maşayı ateşten alarak kızın üzerine atılmıştır.

Kadın kendini kaybetmiş bir halde kızgın maşayı, üvey kızının rast gele çıplak etlerine yapıştırmaktadır. Zarfeyin çığlıkları o raddeyi bulmuştur, ki mahalleli evlerinden sokaklara fırlamış, bekçiler polisler koşuşmuşur. Nihayet eve girilmiş. Kız, yaralı bir halde bulunarak hastahaneye kaldırılmış, Şadiye de yakala narak mahkemeye verilmiştir.

Şimdi, Asliye Altıncı ceza mahkemesinin suçu yerinde bulunan Şadiye, pürtelâş kendisini kurtarmak

işin bir sürü şeyler anlatıyordu.

— Ne oldu, ise kazara oldu, yoksa ben kızımı ne diye döveyim. Onu canım, ciğerim sayarım. Kazara man gale düştü, yaralandı.

Fakat neticede mahkeme dinlenen sanitler ve delillerle Şadiyenin Zarfeyin vücudunu kızgın maşa ile dağladığını, kendisine sebebi sebepsiz kızdırma daima eza, cefa ettiğini sabit gördü ve kadını tam 1 sene iki ay müddetle ağır hapse mahkûm etti.

ADLİYE MUHABİRİ

EN SON DAKİKA

Küçük İlanlar Kurumu

Bu kupona eklenerek gönderiteceğiniz arama ve iş verme ilanları En Son Dakikada parasız nesredilecektir. İlanların gazetedeki görüldüğü şekilde olmasına dikkat edilmelidir. Evlenme teklifi gönderen okuyucuların mahfuz kalmak üzere sarıh adreslerini bildir meleri lazımdır.

İş ve işçi arayanlar:

* Yüksek tahsilli muhasebe u sullerine bihakkın vakif bir bay.Gü zi bir ücretle öğleden sonra iş aramaktadır. (B.C.) remzine müracaat

* Eski Türkçe, yeni türkçe okur yazar elinde daktilo şadefnamesi bulunan bir bayan; her hangi bir mülhesesede çalışmak istenmektedir. (F. tez) remzine müracaatları.

* İlk mektep mezunu eski ve yeni yazıların bilen muamelât işlerin den anlayan daktilo bilen askerliğini bitirmiş elinde bonservisleri bulunan bir bay şirket ve ticaret hanelerde muamelât işleri veya daktiloluk aramaktadır (Yeşilköy Sofra köyünde Şükrü Akbulak) adresine müracaat.

* 18 yaşında orta mektebin ikinci sınıfından mezun bir genç her hangi bir işte çalışmak istenmektedir. Sirkeci karadivan otelinde Yaşar Kulpluna müracaat.

Aldırınız: Aşağıda remizleri yazılı olan okuyucularımızın nasırlarına gelen mektupları idarehanemizden (pazarları hariç) hergün sabahdan öğleye kadar ve saat 17 den sonra aldırma ları. (A.G.) (Asalet) (A.U.) (Acele M.K) B.S. kimsesiz) (Blummaz) (Bay Faik) (Buluşalm) (Çabuk olsun) (Dadı) (E.F.) (Ebedî yuva kuralım) (E.M.Gün) (F.) (F.U.Ş) (F.D.K) (Gün) (23 iş isti yen) (Kismet) (KİM) (M.E. 49) (Nelli) (O.I.) (Özhaba) (P.A.) (79 ressam) (R.A.) (Saf) (S.S. Çabuk) (Samimî) (Yağmur)

Yeni Neşriyat

FATİH KÜLLİYESİ Maarif Vekillliği kütüphane memurlarından Muzafer Gökman, İst. tanbulun zaptım 500 üncü yıldönümü yaklaşması münasebetiyle "Fatih Külliyesi, isimliyle bir kitap nesretmiştir.

KARA ELMAS

84

İngilizceden çeviren: VEHIP TAYLAN

Bütün yolculuk esnasında tek bir kelime konuşulmadı. Polis merkezi uzakta görününce rahat bir nefes aldım.

Yaşlı ve yorgun bir adam gibi Rober arabadan perşan bir halde indirdi. Kols merkeze yirmi dakikadan fazla kaldı. Döndüğü zaman yalnızdı.

Çehresindeki ifade tamamen değişmişti. Gözlerinde hâkim bir parlaklık, dudaklarının etrafında da keskin bir hat peyda olmuştu. Her defa bir müicirnin elindeki delillerin şiddetle yakaladığı zaman onda bu değişikliği müşahade ederdim. Ne Nogrini ne Prays, ne de zatım ona bir şey sormağa cesaret edemedik. Yüksek bir zekânın halletmeğe muvaffak olduğu muamma hepimizi şaşkına getirmişti.

Heyhat! Bir defa daha harici gö

rüntleşe göre hüküm vererek yanılmıştım.

İstasyona vardığımız zaman doktorun köhne arabasını hazır bulduk. Arkasında kalın bir kürk, peronda bir aşağı, bir yukarı dolayıyordu. Roberin teklifini öğrenince manalı manalı gülmüşü.

Biraz sonra büyük bir otomobilin içinden kır saçlı bir zat çıktı. Mister Hov, Brayt yanımızdan ayırdı ve onu selâmladı. Hov biraz sonra Kolsu çağırıyor ve onu bir kenara çekerek ısrarla bir şeyler söylüyor. Anladığımıza göre Skotlant Yarı müfteliğine vesikâların idare için teşekkül etmek istiyor. Filhakika bir aralık cebinden bir çek defteri çıkardı. Fakat Kols milyonier teklifini reddetmiş olacak ki Hoc omuz silkierek çek defterini gene cebine yerleştirdi.

Müsteraken birinci mevki bir kom

NE VAR YOK

Newyork bombalanacak mı

Newyorklular, hoşlarına gitmeyen bir havadis işittiler. "Fıtnalar Amiral, unvanını kazanmış olan Amiral Yates Stirling, Newyorkun muhakkak bombardıman edileceğini bildirmiştir.

Amiral, bombardıman zamanını da "kış girmeden evvel, soğuk ve kar, şark cephesinde tayyare hareketini durdurduğu vakit, diye da tasvif etmiştir.

Newyorklular hava bombardımanlarından masun olduklarını zannetmiyorlardı. Bunun için, Newyork belediye reisi Guardgey'nin tavsiyelerini hiçe saymışlar ve hazırlanmamışlar.

Amiral Yates, hiçbir zaman lâtiye etmemiş bir adamdır. O:

"Newyorku bombalamak, imkânsız bir şey değildir. Almanyanın 7.000 deniz mili gidebilen Henkel 177 tipinde bombardıman tayyareleri vardır. Şimdi, bundan fazla miktarda yapmaktadır.

"Bu tayyare, Atlantik'i geçebilecektir kabiliyettedir. Tayyare 500 kiloluk bombalarla yüklü olarak gelebilir ve bir yerde durmaksızın da yerine dönebilir. Avrupa ile Newyork arasında 2.000 mil mesafe vardır. Tayyare, 8 ton bomba taşıyabilir.

"Bu tayyarenin kanatlarında frenler de vardır ki, bu sayede pike hücumları da yapabiliyor."

Demistir.

Amiralin, böyle bir kehanette bulunduğu aynı gün, Newyorkun 400 tehlike düdüğü, hep birden ötmeğe başlamaz mı? Tatlı bir sonbahar havasına rağmen düdükler şehri kasvetle doldurdu. Pasif müdafaa ayırılmış olan 280 bin kişi vazifeleri başına koştu. Damların üstüne çıkarak yangın bombalarını söndürmeğe hazırlandılar.

Gece, şehirde, kısmen ışıklar söndürüldü. Vitrinlerde ışık vardı. Sürüfer işaretleri de karanlıkta, birer elmas gibi parlıyordu.

Ertesi sabah hastahanelerde, gece karanlıktan ezilen 75 kişi tedavi olunuyordu. Newyork bombalanmıştı, amma gölgesine 75 kurban vermişti.

Pente Veyqantla beraber Afrikaya geçecekmiş

Londra, 15 (A.A.) — Mareşal Patten ve Veyqantın bir hükûmet kurmak üzere yakında Afrikaya geçecekleri söylenmektedir.

Cenova bombalandı

Londra, 15 (A.A.) — Dün öğleden sonra, Amerikan uçakları ve Liberator uçakları Fransa sahlinde, La Palis ve Sen Nazer limanlarını bombalamışlardır.

Londra, 15 (A.A.) — Cuma gecesi 4 motorlu Lankaster ve Sterling uçakları Cenovayı yeniden bombardıman etmişlerdir.

Asıl hedefi teşkil eden Ansaldo fabrikalarının ağır surette hasara uğratıldığı tesbit edilmiştir.

İsviçrede gene hava tehlikesi işareti verildi

Bern, 15 (A.A.) — Evvelki gece, batı İsviçrenin bir çok yerlerinde hava tehlike işaretleri verilmiştir. Uçakşavar bataryaları faaliyete geçmiştir.

partimanda yerleştik. Önceleri herkes kendi düşüncelerine dalmış olduğundan, pek az konuşuluyordu. Tam karşında oturan yüzbaş Prays esniyerek yumuşak koluşa gömülmüş, olduğu yerde uyukluyordu. Birden başının üstündeki port bağzandan bir cisim kucağına düştü.

Bu cisim Praysın istasyon lokantasından satın aldığı ceviz külâhyıdır. Az sonra hepimiz kıtır kıtır ceviz kırmağa başladık.

Hepimiz böyle güle oynasa ceviz yerken Kols mevzuu durup dururken sahbit olduğumuz cinayet hâdiselerine getirdi.

"Baylar! dedi. Sizlere şimdi bazı meseleler hakkında ifşaatla bulunacağım. Albayın çalışma odası bir çok esrarengiz faaliyetlerin merkezini teşkil etmemişdi, belki de bu üç cına, yetin sırrını bulamıyacağım. Zabitann en çok korktuğu şey karışıklık ihtilâllardır. Zira bu ihtilâllar hafifçe yi esas izden uzaklaştırır ve esas hâdiseyale alâkası olmayan bazı aldatıcı tizlerin peşinden kosmasına ve böylece ipucunu elden kaçırmasına sebebiyet verirler.

(Devamı Var)

Parti Fatih kongresi bu sabah toplandı

C. H. P. Fatih Kazası kongresi keşif bir kalabalık azanın huzurlarıyla ve Vali ve Belediye Reisi Dr. Lutfi Kırdar ve Parti Vilâyet Reisi Suat Hayri Ürgüp'ü ve Parti Vilâyet ve Belediye azalarının huzurlarıyla bu sabah saat 10 da yapılmıştır.

Kongre Belediye azasından Varfi Aktin'in reisliği altında toplanmıştır.

Yeni idare heyetine Bican Bağcıoğlu, Muhtar Açar, Hamdi Sanal, Ziya Emin İnankur, Ekrem Ertana, Sudi Odyekmaz ve Rıza Paran seçilmişlerdir.

Parti Vilâyet kongresine istirak etmek üzere delegeliklere Bican Bağcıoğlu, Muhtar Açar, Vasi Aktin, Huriye İşıksal, Abdullah Taktas ve Profesör Dr. Sadi

İrmak seçilmişlerdir. Kongrede söz alan hatiperden Hamdi Sanal, Tevfik Mara, Dr. Hikmet Feridun Arda, Sırrı Enver Datur Mazhar Hasan Gürdil son zamanlarda Hükûmetin ittihaz ettiği kararların bütün Parti ve teşkilât arkadaşları tarafından tam bir tesadüf altında ve el birliği ile tahakkukuna çalışmak üzere and içmişler ve tenvir ve ırgat vasıtalarının en hıra köşelere kadar gönderilip Halkın tenvir ve ırsat edilmesinde söz birliği yapmışlardır. Heyecanlı tezahürattan sonra bütün kongre heyeti umumiyesi candan gelen bu duyguları ve tazimlerini Büyük Millet Meclisi ve Baş Vekil ile Dahiliye Vekiline ve Parti Genel sekreterliğine telgrafla ıblâğına karar vermişlerdir.

Şark cephesinde

Moskova, 15 (Radio) — Dün gece yarısı nesredilen resmi Rus telgigi:

14 sönteşirinde kitaatımız Stalin, grad mintakası-e Tuapsenin şimal doğusunda ve Nalcığın cenup doğusunda düşmanla muharebeler yapılar. Diğer cephelerde değişiklik olmadı.

13 sönteşirinde hava kuvvetleri, miz cephenin muhtelif kesimlerinde 10 düşman tankını, 40 kamyon ve otomobili tahrip ettiler, 3 bataryayı susturdular ve bir bölüğe yakın piyadesini dağıttılar ve kısmen imha ettiler.

Stalingrad mintakasında şiddetli muharebeler oldu. Düşman şehrin fabrikalar mahallesindeki mevzile, rimize boyuna hücum ediyor. 9 gündenberi ekseriyetle süngü süngüye muharebeler oluyor. Stalingrad müdafileri sedakârcasına bu hücumları püskürtmektedir. Ancak bir sokakta düşman küçük gruplarını geri sürdü. Üç gündenberi devam eden muharebelerden düşmanın 17 tankını, 14 top, 17 siper havanını tahrip ve birkaç bin düşman subay ve erini yok ettik. 13 düşman uçağını düşürdük.

Stalingradın şimal batısında askerlerimiz, mevzilerini kuvvetle tahkim ettiler, keşif hareketlerinde bulundular ve top ateşi teati ettiler.

Nalcığın cenup doğusunda kitale, rımız faal muharebe hareketlerinde bulundular, birkaç mevzi işgal ettiler. Düşman mukavemet göstermekte ve mukabil hücumları ile hareketimizi durdurmağa teşebbüs etmektedir. Bir kesimde ön saftaki erlerimiz, mühim bir köprüyü işgal ettiler.

Diğer bir kesimde Almanlar tanklarla ve otomatik silahlarla hücumda bulundular. Kitaatımız 8 düşman tankını, 2 otomobili tahrip ve 150 düşman erini imha ettiler ve düşmanı çıkış mevzilerine püskürttiler.

Tuapsenin şimal doğusunda düşman hücumlarını püskürttük. 11 düşman tankını, 12 kamyon ve otomobilini hasara uğrattık ve yakıktı. Takriben iki bölük düşman piyadesini dağıttık ve kısmen imha ettik.

Moskova 15 (A.A.) — Kızılyıldız gazetesine göre, Alman orduları Kafkasyada ele geçirememiş oldukları için, şiddetli benzin ve başka akaryakıt sıkıntısı çekmektedir.

Bu gazete, Rusların Tuapseyi boşaltmadan evvel bütün petrol kuyularını tahrip ettiklerini ve Maykop, Krasnodar, Neftegorsk taşıyehanelerinin tekmlî malzemesini beraberlerinde götürdüklerini yazmaktadır. Almanların son üç ay içinde buralardan bir damla bile petrol çıkaramadıkları ve Rusların yaptıkları tahribatın cezaı olduğu temin edilmektedir.

Almanların tesisleri eski haline ladeye masruf gayretlerinin evvelde akamete mahkûm kalacağı muhakkaktır. Almanlar en küçük teşisi barmaga muvaffak olunca, nereden geldiği bilinmeyen ceteler meydana çıkarak ve düşman tarafından tamir edilen tesisleri havaya uçurmak tadır. Ne tehdit, ne para vadedile mahallî petrol ekspedilerini petrol kuyularının tekrar kurulması içinde Almanlara yardım edecek duruma geçirememektedir. Bu çevredeki kuyular harpenden evvel yıda üç milyon ton petrol istihsal etmekte bulunuyordu. Çok büyük sayıda petrol mühendisleri ve mütehasşis işçiler, Almanlara nefes aldırmaıyan cephelere iltihak etmişlerdir.

Şimali Afrikada

Londra, 15 (A.A.) — Şimali Afrikadan bu sabah pekaz haber alınmıştır. Sahil boyunca, doğudan batıdan ilerleyen orduların hareketi inkisaf etmiştir.

Montgomery enrindeki İngiliz kuvvetleri Gazaleye girmişler ve Bingazi yolunu tutmuşlardır.

Bazı haberler Amerikan kuvvetlerinin Tunus hududunu geçtiklerini söylemektedir.

TUNUSTAKI FRANSTZLAR MIHVECİLERLE ÇARPISIYOR

Newyork, 15 (A.A.) — Şimali Afrika cephesinden alınan telgraflar, Tunus topraklarında bulunan Fransız garnizonlarının, uçakla getirilmiş olan mihrer kuvvetleri ile çarpışmakta olduklarını bildirmektedir. Düşman, getirdiği bu kuvvetlerle Tunusla Bizerta şehrini almak istemektedir.

BUZİ LİMANINA ŞİDDETLİ HÜCUM

Newyork, 15 (A.A.) — Fuji limanına mihrer hava kuvvetleri şiddetli bir hava hücumu yapmışlardır. Bu taarruz defedildiği gibi 11 mihrer uçağı da alevler içinde düşürülmüştür.

BONE LİMANI NASIL ZAPTEDİLDİ?

Londra, 15 (A.A.) — Tunus hududunun 60 kilometre batısında bulunan Bone limanının işgali hakkında şu tamamlayıcı malumat verilmektedir. Bone şehri perşembe günü İngiliz ve Amerikan parasütçüleri tarafından zaptedilmiştir. Parasütçülerin çoğu İngilizdi. Beş dakika içinde şehrin hava meydanına yüzlerce parasütçü atılmıştı. Bu parasütçüler hava meydanını ele geçirdikten sonra şehre girerek işareti etmişlerdir.

FRANSA HARBI

Yazan: RÖNE BALBO

Bu kitabın muharriri, eserine şöyle başlıyor:

"Bu kitap bir roman değildir. Bu rada anlatılan bütün vakalar, doğrudur. Kaderle karşına çıkardığı ve arkadaşlarımdan çoğunun hayatına mal olan hâdîseler,ler azıcık bile olsun değiştirilmeye muktedir değildir." Bu eser, yalnız, bir tarih değil, muharririn iddiası hilâfına zevkle okunacak bir romandır. Pek yakında HABER, bu güzel eseri okuyucularına vermeye başlayacaktır.

Okumak fırsatını kaçırmayınız

ViY

Bu Rus muharrirlerinin en büyüklerinden biri olan

Gogol'un

uzunca bir hikâyesidir. Memleketimizin pek az tanıdığı bu kıymetli muharririn Rusçadan çevrilen bir hikâyesidir.

Yarından itibaren

HABER gazetesinde ta'hir